

گفت‌وگوی
روزنامه صبا با
دو کارگردان شرکت
کننده نوزدهمین دوره
جشنواره سینما
حقیقت

از زنان تاثیر گذار تأثیری در طبیعت

مریم عظیمی
گفت‌وگو

جشنواره سینما حقیقت از ۱۹ آذر ماه در پردیس سینمایی ملت در حال برگزاری است و خبرنگار روزنامه صبا در پنجمین روز از نوزدهمین دوره این جشنواره با سه تن از کارگردانانی که آثارشان مورد توجه مخاطب قرار گرفته گفت‌وگویی داشته که در ادامه می‌خوانید. آثاری که به نقش زن در خانواده، زن در اجتماع و اتفاقی نادر در محیط زیست می‌پردازند.

سجاد ایمانی
کارگردان فیلم
مستند «زمستان است»

تجربه‌ی تولید مشترک با کشورهای
خارجی اتفاق مثبتی است

به نظر می‌آید که داستان سوگل کاراکتر مورد بحث این مستند نیز دقیقاً در همین فضا شکل می‌گیرد. فیلم مستند «زمستان است» سرگذشت زندگی یک شکارچی و خانواده اوست. در این اثر، نگاهی داریم به نقش زن در خانواده، آن هم در فضای بومی و جغرافیای خاص و خشنی که در زاگرس وجود دارد. این فیلم بیشتر در حوزه زنان، محیط‌زیست و آداب و فرهنگ خانواده‌های بومی شکل می‌گیرد و پیش می‌رود.

آشنایی شما با این سوژه چگونه بود؟

من به واسطه اینکه اهل شهرستان هستم، در ابتدا بحث شکارچیان و مسائل محیط‌زیست ذهنم را درگیر کرده بود. بنابراین سراغ یک شکارچی بومی رفتیم که به دلیل مسائل اقتصادی و مشکلاتی که داشت، به شکار روی آورده بود. اما وقتی در پژوهش‌ها به آگاهی کامل‌تری رسیدیم، متوجه شدیم خانواده این شکارچی نیز شرایط ویژه و خاصی دارند که زندگی‌شان را تحت تأثیر قرار داده است و در مسیر پژوهش بود که به تدریج مسیر فیلم به سمت نقش زن و خانواده رفت.

آیا راضی کردن خانواده و خود پدر خانواده برای حضور جلوی دوربین چالش برانگیز بود؟

این مسئله به تجربه مستندساز بستگی دارد. بخش عمده‌ی زمانی که من برای کار می‌گذارم، زمانی است که بدون دوربین، در ابتدای کار و در مرحله پژوهش، صرف ارتباط‌گیری و دوست‌شدن با این خانواده‌ها می‌کنم. از طرفی، چون این خانواده «لر» بودند و من نیز لر و از همشهری‌هایشان هستم، این اعتماد بسیار سریع‌تر شکل گرفت. ضمن اینکه ما تلاش می‌کنیم در چنین موقعیت‌هایی از عوامل خانم نیز به‌عنوان دستیار کارگردان یا اعضای گروه فیلم استفاده کنیم تا همراهان باشند چرا که در شرایط و فرهنگ بومی و سنتی، حضور خانم‌ها به‌عنوان عوامل کار بی‌تأثیر نیست و در اعتمادسازی، تأثیری مضاعف دارد.

فیلم چند دقیقه و ساخت آن چقدر زمان برده است؟

فیلم ۷۲ دقیقه است و ساخت آن حدود چهار سال زمان برده است. این فیلم تولید مشترکی میان فرانسه، ایران و کانادا است. ما در زمان پژوهش، نگارش فیلمنامه و تحقیقات اولیه، فاند ریزینگ پیش رفتیم. با کمک آقای میلاد خسروی، یکی از تهیه‌کنندگان فیلم، که بخش‌کننده هم هست، توانستیم چند فاند بین‌المللی برای فیلم بگیریم؛ از جمله فاند CNC و Lyon Capitale TV فرانسه. در نهایت فیلم به‌صورت تولید مشترک با فرانسه و کانادا ساخته شد و مراحل پس تولید آن نیز در فرانسه انجام گرفت. تدوین را نیز با همکاری یک تدوین‌گر آمریکایی، جک آتمور، مشترکاً انجام دادیم و مراحل صداگذاری، اصلاح رنگ، تیتراژ، ترجمه و سایر مراحل فنی هم در فرانسه صورت گرفت.

با توجه به این مسئله در بخش بین‌الملل هم دستتان بازتر خواهد بود.

بله، من اکنون دو فیلم دارم که همزمان در قالب تولید مشترک پیش می‌بریم و واقعاً تجربه بسیار جالبی است. اینکه شرکت‌های تولید فیلم از همان ابتدا، در زمان پژوهش، فیلمنامه اولیه و راش‌هایی که در ابتدای کار آماده می‌شود، پای کار می‌آیند و مشاوره‌های دقیق و جدی می‌دهند و هر هفته باید جلساتی با مشاوران و تهیه‌کنندگان بین‌المللی برگزار شود، باعث می‌شود فیلم با یک چارچوب درست و قابل پیش‌بینی پیش برود. به همین دلیل، تولید مشترک با کشورهای خارجی اتفاق مثبتی است.

آیا «زمستان است» اکران عمومی خواهد داشت؟

اکران «زمستان است» در ایران بستگی به تهیه‌کننده کار دارد؛ اما ما اکنون در پی اکران فیلم در سینماهای فرانسه، اروپا و حتی آمریکا هستیم.

«زمستان است» فیلمی از سجاد ایمانی است که پیش‌تر مستندهای «عالیجناب» و «پاییزان» را ساخته است، اولین نمایش بین‌المللی این فیلم در جشنواره «شب‌های سیاه تالین» بوده و توانسته جزو ده فیلم برتر بخش مسابقه اصلی جشنواره شود. در خلاصه داستان این فیلم آمده: سوگل، دختر ۱۶ ساله در تلاش برای نجات خانواده خود در طبیعتی بکر است.

مستندسازی را چگونه آغاز کردید و این چندمین تجربه حضور شما در جشنواره «حقیقت» است؟

من از سال ۱۳۸۷، با ورود به دانشگاه و رشته کارگردانی سینما، عملاً وارد حوزه سینما و مستندسازی شدم. نخستین مستندم را در سال ۱۳۸۹ کار کردم و تا امروز حدود هشت مستند ساخته‌ام که هر هشت مورد نیز در جشنواره سینمای «حقیقت» حضور داشته‌اند و حدود چهار بار در بخش‌های مختلف، از جمله کارگردانی، نامزد شده‌ام. سال گذشته نیز توانستم جایزه بهترین کارگردانی بخش نیمه بلند را برای مستند «سرزمین آتش» به دست بیاورم.

آیا مستندهایی که تاکنون کار کرده‌اید در قالب خاصی بوده‌اند؟

خیر، من به‌طور کلی در دو سبک کار کرده‌ام. در اوایل فعالیت کاری‌ام بیشتر به معضلات اجتماعی می‌پرداختم و اخیراً نیز به معضلات زنان و خانواده توجه داشته‌ام. بیشتر مستندهای من در فضای بومی و شهرستانی ساخته شده‌اند. من خودم اهل شهرستان هستم و با توجه به شناختی که از آن جغرافیا و فرهنگ دارم، مستندهایم عمدتاً در همین فضای بومی و جغرافیایی شکل می‌گیرند.

